

Sanskrit class - 8

(1)

1) अन्वोलिखितम् गद्यांशम् पठित्वा पश्चान्नाम् उत्तराणि
लिखत -

किन्तु बालस्यापि रक्षकौ नास्ति । तत्र किं करोमि ?
शबदं, निरकालापालितायां पुत्रे निविशेणं नकुलः ।
बालरक्षया व्यवस्थायां गच्छामि । तथा कृष्णं गतः ।
ततस्तत्रैव नकुलेन बालसमीपमुपलपन् कृष्णालोकं दृष्टः ।
सः तं व्यापद्य शब्दः कृतवान् । अग्रे प्राक्षणादि
प्राहं गृहीत्वा गृहमुपावृत्तः । बाह्यं दृष्ट्वा नकुलः
शक्तविलिप्तमूर्खपादस्तरणायारुढत् । विस्मयापिद्यं
दृष्ट्वा बालकोऽनेन शब्दं इत्यवधार्य नकुलं व्यापदि-
तवान् ।

- (क) प्राक्षणाः बालकस्य रक्षयां कं व्यवस्थायां गतः ?
- (ख) नकुलेन बालसमीपं किं दृष्टम् ?
- (ग) नकुलः किं कृतवान् ?
- (घ) प्राक्षणाः किं गृहीत्वा गृहमुपावृत्तः ?
- (ङ) किं नकुलं व्यापद्य प्राक्षणाः दृष्टः अकरोत् ?

2) संस्कृत भाषायां अनुशब्दं कुर्वत -

- (क) यह संस्कृत की पुस्तक में
- (ख) पुस्तक में संस्कृत पाठ है।
- (ग) संस्कृत में जैसे शब्दों का हिंदी
- (घ) कोरोना शब्द गंभीर विमर्श है।
- (ङ) नियम का अनुपालन करना चाहिए।

3) श्वा (विष्टु) धातु रूपाणि लिखत लट्, लोट्, लृट्
शब्दं लङ् लकारे लिखत -

4. शक्तिचौदश कुर्वन् - लोड्डलन्, दैव-देवोऽपि, रौमोऽपि
बालोऽप्यदन्, फुल्लोऽपि, लोड्डलन्, दैव-देवोऽपि, रौमोऽपि

5. शक्ति - नदी शब्द रूपानि लिख।

6. शक्तिवर्ग 55 क्षम- क्षमापि पठन्ति ।

(i) अत्र 11 बालकाः कीदृशः ।

(ii) सशैवे 5 फुल्लपि (कमलापि) विकसताः इति ।

(iii) पुरुषो 16 पाठः इति ।

(iv) उपवने 3 बालिका मगन्ति ।

7. शक्तिवर्ग 11:30 वादने शौचनम् कुर्वन्ति ।

(i) अत्र पिता 7:45 वादने कार्यालयम् गच्छति ।

(ii) अत्र 8:00 वादने विद्यालयम् गच्छति ।

(iii) अत्र माता 5:15 वादने प्रातः काले जागृति ।

(iv) आकाशे सति 10:00 वादने शुभ्रासः ।

8. शक्ति + प्रत्यय जोड़कर लिखे ।

(क) दूशन + कला =

(ख) लज्जन् + कला =

(ग) शम्भु + कला =

(घ) श्रु + कला =

(ङ) रत्ना + कुमुद =

(च) क्षिप + कला =

(छ) रत्ना + कुमुद =